

مطالعات اجتماعی: پایه هفتم
کلاس / نام دبیر: ابوالحسن تاریخ ۱۷/۱

نام خانوادگی:

شرایط جغرافیایی ایران موجب شده است ← که ایران تنوع (گوناگونی) زیادی در

گونه های گیاهی و جانوری داشته باشد
تاکنون حدود ۹۰۰۰ گونه گیاهی در ایران شناسایی و نام گذاری شده است و یا مشتقات ایران
را حدود ۶۰۰۰۰ گونه تخمین زده اند.

ب برخی از گونه های گیاهی و جانوری مخصوص سرزمین ایران هستند و در جاهای دیگر پیدا
نیافت نمی شوند مانند درخت سرو (که سنبل ترین موجود زنده ایران) در آبگوه، یزد - سوسن -
چلچراغ، در داماش گیلان - سنبل لرستانی، در استان لرستان - دشت لاله های واژگون، در
استان چهارمحال و بختیاری.

- ۱) مهم ترین عاملی که موجب شده است، برخی از گونه ها برای همیشه از بین بروند یا برخی از گونه ها در معرض خطر قرار بگیرند فعالیت های نادرست انسان ها بوده است. مثال ← کشیدن راه و ساختن خانه های شهرها، بیل و تفریح و پیرناده ریزی، جنگل های مراتع را از بین می برد، برخی برای تأمین زغال و سوخت، درختان را قطع می کنند.
- ۲) شکار بیش از حد و صید بی رویه نیز باعث بعضی گونه های جانوری شده است. مثل شکار حیواناتی مانند گورخر، آهو، پیرنگان و...
- ۳) وجود زیاده ها و زیر آبیاری از زیاده هایی که ما تولید می کنیم، زیان آورند و سال های زیادی در محیط باقی می ماند مانند پلاستیک.
- ۴) گازهای سمی که از اتومبیل ها یا کارخانه ها به هوا و آب وارد می شوند یا سم هایی که در آفت کش های کشاورزی وجود دارد - اثرات بدی بر زندگی انسان ها، گیاهان و جانوران دارند.

چرا زیستگاه ها تخریب می شوند؟

ب برخی از گونه های جانوری ایران که از بین رفته اند؟

- ۱- شیر ایرانی ← که حدود هفتاد سال پیش در ذرفول مشاهده شده است.
  - ۲- پیرمازندران ← که حدود پنجاه سال پیش منقرض شده.
- مهم ترین وظیفه سازمان حفاظت از محیط زیست عبارتند از:
- الف- مراقبت از زیستگاه های طبیعی کشور.

www.my-dars.ir

یکی از مشاغل مهم سازمان حفاظت از محیط زیست ← محیط یابی است.

- وظایف محیط یابان عبارتند از:
- ۱- مسئول اجرای قوانین و مقررات محیط زیست در یک منطقه هستند.
- ۲- محیط بان ها، از منطقه تحت نظارت خود بازدید می کنند و کلیه رویدادها یا فعالیت هایی را که باعث تخریب محیط زیست می شوند مانند (قطع درختان - بونه کنی - شکار غیر قانونی روشن کردن آتش - آلودگی های محیط زیست - سیل - طغیان رودخانه ها) را شناسایی کرده و آن را به سازمان محیط زیست گزارش می دهند.

۷۷

حفاظت از محیط زیست فقط مخصوص سازمان حفاظت از محیط زیست نیست بلکه وظیفه همه مردم است.

همه تا این دلیل حفاظت از زیستگاه ها کشور
علاقمند از

۱) سیاست‌گذاری از نعمت‌های خداوند:
خداوند محیط زندگی انسان را سرشار از تنوع و زیبایی آفریده است تا انسان از نعمت‌های
خدا استفاده کند، یکی از راه‌های شکرگزاری از نعمت‌های الهی، در رابطه با زیستگاه‌ها
این است که رابطه درست و صحیح با طبیعت داشته باشیم.

۲) لذت بردن از زیبایی‌ها و تفکر در آفرینش:
اگر زیستگاه‌ها تخریب یا نابود شوند، انسان از نعمت استفاده و دیدن این زیبایی‌ها
محروم می‌شود.

۳) حق حیات:
انسان‌هایی توانمند فقط در حالی که نیازهایشان را برآورده کنند، از طبیعت بهره‌برداری کنند
و حق ندارند به دلیل زیاده‌روی در مصرف یا سودجویی، گیاهان یا حیوانات را نابود کنند.

۴) وابستگی موجودات از یکدیگر به یکدیگر:
همه موجودات از نژاد برای ادامه زندگی به یکدیگر وابسته هستند.
یکی از وابستگی‌ها، زنجیره غذایی است. وقتی برخی گونه‌های زیستگاه
نابود می‌شوند، غذای برخی گونه‌های دیگر کم می‌شود و آن گونه نیز شروع به کاهش
می‌کند، و در نتیجه تعادل زندگی در آنجا به هم می‌خورد.

۵) فواید گیاهان، جانوران:
الف: بعضی از جانوران و گیاهان منابع غذایی برای انسان‌هاست مانند ما از -
گوشت برخی دام‌ها یا پرنده‌گان و میوه‌ها، فصلات، سبزیجات و میوه‌های تغذیه می‌کنیم.
ب: بعضی از گیاهان خاصیت دارویی دارند و برای درمان بیماری‌ها استفاده
می‌شوند، بعضی از داروهای که در داروخانه‌ها فرسخته می‌شوند از عصاره -
گیاهان پدید آمده است.

- ایران یکی از کشورهای پیرمحصول در زمینه گیاه‌دارویی است.
۱) توجه به تعالیم‌های علمی در زمینه گیاهان دارویی ۲) توسعه تعالیم‌های اقتصاد
در ارتباط با گیاهان دارویی - می‌تواند کمکی جدی برای اقتصاد کشور باشد.

- سازمان حفاظت از محیط زیست، برخی از مناطق کشور را که در آنها
حفظ و تکثیر نسل جانوران یا گیاهان اهمیت خاصی دارند به عنوان منطقه
حفاظت شده اعلام می‌کند.

- مناطق حفاظت شده کشور - ممکن است جنگل - مرتع - دشت - کوهستان باشد.
- مناطق حفاظت شده کشور را ایران عبارت است:
۱- منطقه جنگل‌های خرداد، آب‌های خلیج فارس
۲- دشت ارژن در استان فارس
۳- اشترانکوه در استان لرستان

- قوانین و مقرراتی که در منطقه حفاظت شده بر حفظ گیاهان و جانوران وجود دارد که عبارتند از:
۱) شکار، صید، قطع درختان ۲) وازین بردن گیاهان در منطقه حفاظت شده ممنوع است

- اصل ۵۰ قانون اساسی - در جمهوری اسلامی ایران، حفاظت از محیط زیست
که نسل امروز و نسل‌های بعد باید در آن حیات رو به رشدی داشته باشند
وظیفه عمومی تلقی می‌گردد.

- ① هرگز گل‌ها را نچینیم و گل‌های وحشی را در مسیر راه‌ها و جاده‌ها را نگذاریم.
- ② در صورتی که بتوانیم در محل زندگی خودمان درخت و گل بکاریم تا زیستگاه طبیعی کوهی را برای حیوانات درست کنیم.
- ③ می‌توانیم یا گذاشتن یک ظرف آب در حیاط خانه به صد ها پرنده کمک کرد و در هنگام ریزش برف، باید برای حیوانات غذا ریخت تا از مرگ آنها جلوگیری کرد.
- ④ به مانده سفره غذا را با حفظ نظافت در گوشه‌ای از بالکن یا باغچه بپزیم تا به تغذیه پرنده‌گان کمک کنیم.
- ⑤ استفاده از کاغذ مساوی است با پیرید، رختا چنگلی، پس باید در مصرف کاغذ و بازیافت شتود.
- ⑥ تصمیم بگیریم وسایل تزیینی که از پوست و اعضای پد حیوانات وحشی درست شده مانند روبا، سنجاب، سمور، ... را نخریم و آنها را تبلیغ نکنیم.
- ⑦ هنگام ترک محل آن را کاملاً خاموش کنیم، آتش روشن نکنیم و اگر این کار را کردیم در زمانه‌ها را در جنگل زها نکنیم و زیاده‌های خانه ما را نیز، تا جایی که می‌توانیم - تفکیک (جدا) کنیم.
- ⑧ اگر آلودگی مهمی در محل زندگی ما رخ داد (مانند دیدن سگ یا گربه) باید به مسوول سازمان حفاظت زیست و یا شهرداری منطقه تماس بگیریم و به آنها اطلاع دهیم.

شما دانش آموزان با موختن درس زیستگاه‌ها برای اجرای حفاظت از گیاهان و جانوران در محیط زندگی می‌توانید اولیای خود را با هم

